

STATISTIKAAMET

KÄSKKIRI

16.02.2021 nr 1.1-1 /008

Konfidentsiaalsete andmete teaduslikel eesmärkidel edastamise korra muutmine

Rahandusministri 27.08.2013 määrusega nr 32 kinnitatud Statistikaameti põhimääruse § 8 punkti 11 alusel:

1. Kinnitan konfidentsiaalsete andmete teaduslikel eesmärkidel edastamise korra. (Lisa 1)
2. Statistika levi osakonnal korraldada selle käskkirjaga kinnitatud korra avaldamine ameti kodulehel ja siseveebis.
3. Tunnistan kehtetuks 01.07.2015 käskkirjaga nr 1.1-1/045 kinnitatud konfidentsiaalsete andmete teaduslikel eesmärkidel edastamise korra.

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Mägi
peadirektor

Koopia: Konfidentsiaalsusnõukogu

Koostaja: Andres Kukke

Konfidentsiaalsete andmete teaduslikel eesmärkidel edastamise kord

Vastav kord kehtestatakse riikliku statistika seaduse § 38 lõike 6 alusel

1. Üldalused

1.1. Käesolev kord reguleerib kõikide Statistikaameti käsutuses olevate konfidentsiaalsete andmete, sõltumata nende kogumise allikast, levitamist teaduslikel eesmärkidel kasutamiseks vastavalt riikliku statistika seaduse (edaspidi RStS) §-le 38.

1.2. Programmiväliste statistikatööde tegemise käigus kogutud konfidentsiaalseid andmeid levitab Statistikaamet sama korra alusel.

1.3. Programmiväliseks statistikatöö tegemiseks liigituvad kõik tegevused, mis Statistikaametil tuleb teha konfidentsiaalsete andmete ettevalmistamiseks ja tulemi kontrolliks.

1.4. Vastavalt RStS § 20 on programmivälised statistikatööd tasulised.

2. Mõisted

2.1. Konfidentsiaalsed andmed on riikliku statistika seaduse mõistes andmed, mis võimaldavad tuvastada statistilise üksuse otseselt või kaudselt ja avalikustada seeläbi üksikandmeid.

2.2. Statistilise üksuse saab otseselt tuvastada, kui andmed sisaldavad kas statistilise üksuse nime, aadressi või isiku- või registrikoodi.

2.3. Statistilise üksuse saab kaudselt tuvastada, kui otsest tuvastamist võimaldavate tunnuste puudumisel on võimalik statistilist üksust tuvastada muude andmete alusel. Et otsustada, kas statistiline üksus on tuvastatav, võetakse arvesse kõik võimalused, mida kolmas isik võib eeldatavasti kasutada nimetatud statistilise üksuse tuvastamiseks.

2.4. Statistiline üksus on objekt või subjekt, keda või mida kirjeldavaid andmeid riikliku statistika tegemisel kogutakse, statistiliselt töödeldakse või levitatakse.

2.5. Üksikandmed on konkreetset statistilist üksust iseloomustavad detailsed andmed.

2.6. Statistiline aimatavuse kontroll on meetodite hulk, mis vähendab levitatavatest üksik- või koondandmetest isikute, ettevõtete või muude organisatsioonide tuvastamise ja sellega nende kohta käivate andmete aimamise riski. Põhilised meetodid on levitatavate andmete hulga piiramine, näiteks kõrgema tuvastamiseriskiga tunnuste eemaldamine andmetest, ja andmete teisendamine, näiteks andmete ümberkodeerimine, mikroagregerimine.

2.7. Statistilise üksuse tuvastamise risk näitab, kui suur on tõenäosus andmestikust tuvastada üksikut objekti või subjekti ja seeläbi avalikustada tuvastatud üksuse andmed.

2.8. Statistilise üksuse tuvastamise mõju näitab, milliseid tagajärgi võib tekitada andmete avalikustamine tuvastatud üksusele, näiteks delikaatsete isikuandmete või ärisaladuse avalikuks tulek, ja Statistikaametile, näiteks maine kahjustamine.

3. Taotluse esitamine ja menetlemine

3.1.Teaduslikel eesmärkidel konfidentsiaalseid andmeid vajav juriidiline isik või asutus esitab Statistikaametile kirjaliku taotluse (näidis lisatud). Kui taotlust ei ole võimalik esitatud info puudulikkuse tõttu täita, võtame taotluse esitajaga ühendust viie tööpäeva jooksul, et vajadusel andmeid täpsustada.

3.2.Konfidentsiaalsete andmete teaduslikel eesmärkidel levitamise taotluste menetlemise ja taotlejate nõustamise korraldab Statistikaameti statistika levi osakond.

3.3.Konfidentsiaalsete andmete teaduslikel eesmärkidel levitamise taotlused vaatab taotluste laekumise järjekorras läbi konfidentsiaalsusnõukogu, mille kutsub kokku statistika levi osakonna teenistuja.

3.4.Konfidentsiaalsusnõukogu kaalub taotluse põhjendatust ja teeb otsuse konfidentsiaalsete andmete teaduslikel eesmärkidel kasutamise võimaldamise kohta kümne tööpäeva jooksul kõigi taotluse hindamiseks vajalike dokumentide saamisest arvates.

3.5.Konfidentsiaalsusnõukogu kaalub iga taotletud andmekooslust kahest aspektist: statistilise üksuse tuvastamise risk ja statistilise üksuse tuvastamise mõju.

3.6.Statistikaameti statistika levi osakonna teenistuja teavitab taotlejat otsusest kirjalikult.

3.7.Taotluse rahuldamise korral sõlmib Statistikaamet enne andmete levitamist lepingu taotluse esitanud juriidilise isiku või asutusega. Vastavalt RStS § 38 lõikele 2 füüsilise isikuga nimetatud lepingut ei sõlmita.

3.8. Konfidentsiaalsete andmeedastuslepingu tingimusi rikkunud juriidilise isiku või asutusega ei sõlmi Statistikaamet lepingut.

4. Konfidentsiaalsusnõukogu

4.1.Konfidentsiaalsusnõukogu koosseis kinnitatakse Statistikaameti peadirektori käskkirjaga.

4.2.Konfidentsiaalsusnõukogu on otsustusvõimeline, kui kohal on kõik nõukogu liikmed või puudub maksimaalselt üks liige. Otsused võetakse vastu lihthäälteenamusega. Eriarvamused protokollitakse. Kui poolt ja vastu hääled jagunevad võrdselt, on otsustav nõukogu esimehe hääl.

4.3.Konfidentsiaalsusnõukogu koosolekut võib läbi viia elektroonselt.

4.4.Töölt eemal viibimise ajal asendab konfidentsiaalsusnõukogu liiget määratud asendaja.

5. Konfidentsiaalsete andmete statistiline töötlemine, levitamine ja säilitamine

5.1.Statistikaamet valmistab ette teaduslikel eesmärkidel levitatavad andmed ja metaandmed.

5.2. Levitatavad andmed on tekstifailina (CSV), kus üks rida sisaldab ühe statistilise üksuse andmeid. Uuringu iga aasta kohta on eraldi andmefail. Andmetes on uuringu kood, uuringu aasta, statistilise üksuse unikaalne kood ning uuringu käigus kogutud ja arvatatud muutujad.

5.3. Levitatavad metaandmed sisaldavad muutujate kirjeldust (muutuja nimetus andmebaasis, sisu selgitus, muutuja tüüp, väärtuste vahemik, kasutatud klassifikaator või kodifikaator, tuletatud muutuja korral arvutuskäik), uuringu meetodika kirjeldust ja andmete kogumiseks kasutatud küsimustikke. Metaandmed tehakse kättesaadavaks koos andmetega.

5.4.Kõrge tuvastamise riski ja/või kõrge sensitiivsuse korral võib konfidentsiaalseid andmeid anda kasutada ainult lokaalsel töökohal. Vastava otsuse pädevus on konfidentsiaalsusnõukogul.

5.5.Statistikaameti mikroandmete tiimi liikmed teostavad aimatavuse kontrolli kõikidele tulemitele, mida kasutaja oma meiliaadressile soovib saada.

5.6.Kui tulem sisaldab kaudselt tuvastatavaid andmeid, siis esimesel korral tehakse kasutajale hoiatus, järgmisel korral teatatakse sellest ka asutuse kontaktisikule.

5.7. Statistikaamet säilitab 25 aastat kõiki kasutajale teaduslikel eesmärkidel levitatud konfidentsiaalseid andmeid niisugusel kujul nagu need konkreetse uurimistöö jaoks kättesaadavaks tehti. Logifaile, kasutaja vahetulemusi ja muid tööfaile hoiab Statistikaamet lepingu lõppemise järgselt 1 aasta. Kui kasutaja soovib, et vahetulemusi või tööfaile hoitaks kauem kui aasta, siis katab kasutaja nende hoidmise kulu.

6. Lokaalne töökoht

6.1. Lokaalsed töökohad asuvad Statistikaameti kontoris Tallinnas Tatari 51 ja Tartus Narva mnt. 20.

6.2. Lokaalseid töökohti saab eelregistreerimise alusel kasutada tööpäeviti kella 9–16 või VPN tunneli kaudu kaugkasutusena ööpäevaringselt.

6.3. Lokaalse töökoha arvutis on igal kasutajal iga uurimistöö kohta eraldi kaust (20 GB), kuhu kasutaja saab salvestada oma töö vahetulemusi ja mille varundamise tagab Statistikaamet. Igal kasutajal on juurdepääs ainult tema uurimistöö jaoks vajalikele andmetikele.

6.4. Lokaalse töökoha arvutis ei ole kasutajal võimalust printida, faile välisele andmekandjale kopeerida ega internetti kasutada.

6.5. Kui kasutajal on uurimistöö tegemiseks vaja lokaalse töökoha arvutisse oma faile salvestada, siis teeb seda Statistikaameti statistika levi osakonna teenistuja.

6.6. Pärast Statistikaameti tehtud aimatavuse kontrolli saadab Statistikaameti mikroandmete tiimi teenistuja uurimistöö tulemid kasutaja meiliaadressile.

7. Korra täitmise kontroll

7.1. Korra täitmist kontrollib Statistikaameti statistika levi osakond.

Konfidentsiaalsete andmete taotluse näidis

Taotlus peab sisaldama järgmist teavet:

1. juriidilise isiku või asutuse nimi;
2. juriidilise isiku või asutuse registrikood;
3. uurimistöö nimetus;
4. uurimistöö eesmärk;
5. uurimistöö viide ETIS järgi (kui on);
6. uurimistööks vajaliku statistikatöö nimetus või andmete loetelu;
7. loetelu andmetest, mis taotleja on saanud teistest allikatest ja mille linkimist taotletavate andmetega vajab;
8. uurimistöö käigus vastavaid andmeid kasutada soovivate isikute loetelu (nimi, isikukood, eposti aadress);
9. lepingu allkirjastaja nimi ja amet;
10. kuidas tehakse avalikkusele kättesaadavaks uurimistöö tulemus (artikkel, monograafia vms);
11. teadlaste keskkonna kasutamise periood (mis ajaks andmeid vajatakse);
12. andmete kasutamise tähtaeg ehk lepingu tähtaeg;
13. soovitud andmete formaat (kui erineb CSV formaadist);
14. vajadusel soovi kasutada oma lähtekoode lokaalsel töökohal.

(Allkiri)

Esindusõigusliku isiku nimi ja amet

Juriidilise isiku või asutuse nimi ja asukoht